

BETÆNKNING

Afgivet af Anlægs- og Miljøudvalget

vedrørende

Forslag til Inatsisartutbeslutning om at Naalakkersuisut pålægges at sørge for, at der i løbet af 2013 etableres alternative senderanlæg som erstatning for den udfasede mellembølgesender.

(Medlem af Inatsisartut Debora Kleist, Inuit Ataqatigiit)

Afgivet til forslagens 2. behandling

Udvalget har under behandlingen bestået af:

Inatsisartutmedlem Naaja Nathanielsen, Inuit Ataqatigiit, formand

Inatsisartutmedlem Justus Hansen, Demokraterne, næstformand

Inatsisartutmedlem Storm Ludvigsen, Inuit Ataqatigiit

Inatsisartutmedlem Knud Fleischer, Kattusseqatigiit Partiat

Inatsisartutmedlem Malik Berthelsen, Siumut

Inatsisartutmedlem Anders Olsen, Siumut

Inatsisartutmedlem Kim Kielsen, Siumut

Udvalget har efter 1. behandlingen den 25. april 2012 under FM2012 gennemgået forslaget.

Forslagets indhold og formål

Formålet med forslaget er at få etableret et alternativ til mellembølgesenderne, der blev nedlagt i 2011. Med forslaget ønsker forslagsstiller, at borgerne, der opholder sig uden for byerne og bygderne, igen får mulighed for at lytte til KNR radio.

1. behandling af forslaget i Inatsisartut

Der var generelt en bred opbakning blandt partierne til forslaget, og samtlige partier havde forståelse for det afsavn, borgerne har, når de ikke kan lytte til KNR radio. Udvalget henviser i den anledning til de faldne bemærkninger under 1. behandlingen.

Spørgsmål

Udvalget har den 27. april 2012 modtaget følgende besvarelsen omkring Naalakkersuisuts overvejelse om nedlukning af mellembølgesenderne:

”Udvalget ønsker en nærmere redegørelse for Naalakkersuisuts overvejelser og prioriteringer i forbindelse med nedlukning af mellembølgesenderne i februar 2011. Hvilke overvejelser lå til grund for, at der ikke i forbindelse med nedlukningen blev etableret et alternativ i form af f.eks kortbølgeanlæg, og ca. hvor mange personer er blevet berørt af nedlukningen i form af ikke længere at kunne høre KNR-radio?”

Mellembølgesendere blev udfaset, fordi anlæggene var fra 1980 – og dermed godt 30 år gamle. Der ville derfor være et stigende behov for vedligeholdelse i de kommende år. Dertil kom, at der ikke længere produceres reservedele til anlægstyperne. Det betød, at hvis KNR-radio fortsat skulle have været sendt på mellembølgesignalet, ville det have krævet store investeringer i nye senderanlæg.

Et alternativ ville være oprettelsen af et korbølgeanlæg, hvilket i 2007 blev vurderet til at ville koste 6 mio. kr. i anlægsudgifter, hvortil skal lægges 500.000 kr. i driftsomkostninger pr. år.

Da man i forvejen også sendte KNR-radio til byer og bygder via FM-sendenettet, vurderede Naalakkersuisut på det tidspunkt, at disse investeringer ikke var samfundsøkonomisk forsvarlige, og derfor besluttedes det, at senderanlæggene skulle nedlægges. Ud over distribution via FM-sendenettet er der oprettet en specialløsning for registrerede landbrug, som gør beboerne på disse bedrifter i stand til at modtage både radio og tv i hjemmet.

Naalakkersuisut har dermed sikret, at langt størstedelen af landets borgere kan modtage radio, når de befinder sig i hjemmet. Der, hvor borgerne kan føle et savn, er, når de befinder sig i naturen, fx når de er på jagt eller er ude at sejle. Det er dog ikke muligt at give et præcist estimat af antallet af borgere, der er blevet ramt af nedlukningen.

I forhold til befolkningens sikkerhed er det i den forbindelse vigtigt at slå fast, at nedlukningen af mellembølgesenderne ingen betydning har for den maritime nød- og sikkerhedstjeneste, da dette fungerer på et separat system. Dertil kommer, at man ved nedlæggelsen af mellembølgesenderne gjorde det muligt at modtage vejrudsigten på VHF fire gange om dagen.

Naalakkersuisut er dog bevidst om, at mange oplever det, at de ikke kan høre KNR-radio i naturen som et savn og ser derfor frem til behandlingen af pkt. 55 på Forårssamlingen.”

Udvalgets behandling af forslaget

Indledningsvis har udvalget noteret sig, at nedlukningen af mellembølgesenderne ingen betydning har for den maritime nød- og sikkerhedstjeneste, da denne fungerer på et separat system.

Udvalget har bemærket, at nedlæggelsen af mellembølgesenderne var en del af en moderniseringsstrategi, som skal sikre, at det nationale sendenet fornyes. Borgerne har i den forbindelse bl.a. fået flere tv-kanaler og dermed bl.a. mulighed for at følge liveudsendelserne fra debatterne i Inatsisartut. Mht. KNR-radios udsendelser fremgår det af Naalakkersuisuts svarnotat,

at disse via FM-sendenettet udsendes til byer og bygder, og at der for registrerede landbrug er oprettet en specialløsning, så beboerne disse steder kan modtage radio og tv i hjemmene. Udvalget kan således konstatere, at der er foretaget forskellige tiltag mht. fornyelse af modtagelsen og kvaliteten af tv- og radioudsendelser.

Nogle borger må dog fortsat lide afsavn, når de befinder sig i naturen, er på jagt og ude at sejle, idet de ikke længere har mulighed for at lytte til KNR-radio. Mht. vejrmeldingerne rundsendes disse 4 gange dagligt via VHF. Det er dog ikke alle steder, i fjordene, at der er VHF-dækning.

Udvalget er derfor enige med forslagsstiller i, at der er behov for at finde et alternativ til mellembølgesenderne.

Udvalget har bemærket, at det vil være vanskeligt og omkostningsfuldt at genetablere mellembølgesenderne, idet disse var fra 1980 og krævede stigende vedligeholdelse samtidig med, at reservedelene ikke længere bliver produceret.

Et muligt alternativ til de nedlukkede mellembølgesendere kunne være etablering af en kortbølgesender. Naalakkersuisut anfører imidlertid i sit svarnotat, at der stedvis kan forekomme huller i kortbølgedækningen, afhængigt af atmosfæriske forhold som f.eks. solpletter.

Naalakkersuisut har i sit svarnotat opfordret udvalget til at fremkomme med et ændringsforslag om, at *"Naalakkersuisut pålægges at undersøge alle muligheder for at lytte til KNR radio uden for byer og bygder samt at Naalakkersuisut opfordres til at belyse alternative finansieringsmuligheder."*

Udvalget finder, som anført af Naalakkersuisut, at der er et behov for, at undersøge hvilke mulige alternativer, der er til erstatning for de nedlagte mellembølgesendere herunder en belysning af alle fordele og ulemper ved de forskellige alternativer. Endvidere er udvalget enig i, at det bør afklares, hvorledes et alternativt anlæg kan finansieres, og hvem der vil kunne forestå etablering og drift af et sådant anlæg, inden, der foretages investeringer i millionstørrelsen.

Udvalget har i forbindelse med behandlingen desuden drøftet, hvor mange der er blevet berørt af nedlukningen af mellembølgesenderne. Naalakkersuisut for Boliger, Infrastruktur og Trafik har i sin besvarelse af 27. april 2012 oplyst, at *"det er dog ikke muligt at give et præcist estimat af antallet af borgerne, der er blevet ramt af nedlukningen."*

Udvalget skal hertil bemærke, at de finder det af afgørende betydning, at der udarbejdes et estimat over, hvor mange borgere, der reelt har behov for etablering af et sendeanlæg, således at Inatsisartut får et kvalificeret beslutningsgrundlag, når det skal tage stilling til, om et sendeanlæg skal etableres. Udvalget skal derfor opfordre Naalakkersuisut til i sin undersøgelse også at klarlægge, hvor mange borgere, der har behov for et alternativt senderanlæg som erstatning for mellembølgesenderne.

Det er udvalgets opfattelse, at en sådan undersøgelse vil kunne tilvejebringes senest til EM12.

Forslagets økonomiske konsekvenser

Forslagsstiller anfører i sit beslutningsforslag, at Tele Greenland i 2007 har estimeret, at et kortbølgeanlæg vil koste 6 mio. kr. at oprette og 500.000 kr. i driftsomkostninger om året. Den reelle økonomiske omkostning vil naturligvis afhænge af, hvilket alternativ til mellembølgesenderne Naalakkersuisuts redegørelse munder ud i, samt hvorledes dette skal finansieres.

Udvalgets indstilling:

Et enigt udvalg skal på baggrund af ovenstående fremsætte følgende ændringsforslag.

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at afdække og beskrive mulighederne for etablering af et alternativt senderanlæg som erstatning for den udfasede mellembølgesender, således at befolkningen sikres mulighed for at lytte til KNR's udsendelser i de dele af landet, hvor der i dag ikke er radiodækning. Beskrivelsen skal samtidigt belyse de økonomiske konsekvenser af de nævnte muligheder, og vurdere hvorledes disse kan finansieres. Resultatet af undersøgelsen fremsendes til Inatsisartut i form af en redegørelse, som skal omdeles senest under EM 2012.

Med disse bemærkninger og med den i betænkningen anførte forståelse skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

Naaja Nathanielsen,
Formand

Justus Hansen

Kim Kielsen

Malik Berthelsen

Storm Ludvigsen

Anders Olsen

Knud Fleischer